

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225 / 219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, http://www.smm.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 88603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos laisvės kovotojų
sąjungai

2015-06-22 Nr. SR-2893

DĖL KREIPIMOSI

Švietimo ir mokslo ministerija išnagrinėjo Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos 2015 m. birželio 9 d. kreipimąsi „Dėl pasipriešinimo istorijos egzamino 10 klasėse klausimyno pagrindu“. Jūsų atsiųstą klausimyną perduosime Ugdymo plėtotės centro specialistams susipažinti.

Laisvės kovos yra viena iš reikšmingiausių XX amžiaus Lietuvos istorijos temų, kuri per istorijos pamokas privalomai aptariama 5, 10 ir 12 klasėse. Taip pat apie laisvės kovas mokomasi per pilietiškumo pagrindų, lietuvių kalbos ir literatūros, kitų dalykų pamokas, įgyvendinant įvairius projektus. Mokytojams yra sudarytos sąlygos ir galimybės tobulinti kvalifikaciją.

Pasipriešinimo istorija objektyviai atspindima vadovėliuose. Siekiant išplėsti mokyklų galimybes, paskatinti plačiau aptarti rezistencijos temas, ugdymo planuose numatyta laisvės kovų istorijai dėstyti skirti dar daugiau dėmesio, integruojant istorijos ir pilietiškumo pagrindų arba lietuvių kalbos ir pilietiškumo pagrindų pamokas, laisvės kovų istorijai skiriant ne mažiau kaip 18 pamokų. Vykdam projektą „Mokymosi krypties pasirinkimo galimybių didinimas 14–19 metų mokiniams“, yra parengta privalomai pasirenkamojo istorijos modulio programa „Lietuvos laisvės kovos XIX–XX a.“ (<http://galimybes.pedagogika.lt/projekto-veiklos/pagrindinio-ugdymo-programos>).

Laisvės kovų istorijai skirtą programą parengė Vidmantas Vitkauskas, istorijos mokytojas ekspertas (www.smm.lt/ugdymas/bendrasis/ugd_programos.htm). „Pasipriešinimo istorijos programoje“ yra visa reikalinga informacija apie laisvės kovų dėstymą. Mokytojai ir patys gali pasirengti individualias programas, pritaikytas konkrečiai mokyklai, regionui. Dalį pamokų rekomenduojame skirti Genocido aukų ir kitiems muziejams lankyti, partizanų ar dabarties istorikų parašytoms knygoms, mokinių kraštotyros darbams aptarti, susitikimams su laisvės kovų dalyviais, liudytojais, dokumentinių filmų peržiūroms. Labai svarbu panaudoti vietos muziejų galimybes.

Pasipriešinimo istorijos svarbiausios temos išskiriamos valstybinio istorijos brandos egzamino programoje (žr. www.egzaminai.lt). Programoje pažymėta Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. Deklaracija, partizanų vadai Jonas Žemaitis-Vytautas, Adolfas Ramanauskas-Vanagas, Juozas Lukša-Daumantas. Mokinys, neišmanantis laisvės kovų istorijos, negali gerai išlaikyti istorijos egzamino.

Šiuo metu mokiniams, baigiantiems pagrindinio ugdymo programą, organizuojami privalomieji lietuvių kalbos (gimtosios), lietuvių kalbos (valstybinės), matematikos ir pasirenkamieji gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimai. Tačiau svarstomos galimybės ateityje organizuoti ir kitus mokinių pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimus. Nacionalinis egzaminų centras, įgyvendindamas projektą „Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų sistemos tobulinimas“, parengė ir išbandė

užduotis. Jei bus priimtas sprendimas organizuoti ir istorijos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą, laisvės kovų temai bus skirtas deramas dėmesys.

Ugdymo prioritetus atspindi popamokinė veikla, rengiamos olimpiados, konkursai, meniniai ir kiti projektai. Kasmet Genocido aukų muziejuje, Vytauto Didžiojo karo muziejuje apsilanko apie 10000 mokinių. Įdomios ekspozicijos įrengtos regioniniuose muziejuose Druskininkuose, Kaune, Marijampolėje, Merkinėje ir kt.

Įvairūs konkursai, organizuojami Krašto apsaugos, Švietimo ir mokslo ministerijų, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro, sutraukia šimtus mokinių iš visų Lietuvos rajonų. Kasmet vyksta tradicinis konkursas „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras jau yra išleidęs kelias mokinių vertingiausių rašinių knygas.

Manydami, kad laisvės kovų istorijos tema reikalauja išskirtinio valstybės dėmesio, mokyklas esame aprūpinę reikalinga papildoma medžiaga. Švietimo ir mokslo ministerija nupirko ir švietimo skyriams perdavė filmą DVD laikmenoje „Nesulaužyti priesaikos“, taip pat knygų, pvz., Daumanto „Partizanai“, A. Ramanausko „Daugel krito sūnų“, A. Anušausko ir kt. „Lietuva 1940–1990 metais“, laisvės kovų nuotraukų albumą „Už laisvę ir tėvynę“, D. Grinkevičiūtės „Lietuviai prie Laptevų jūros“, Juozo Lukšos-Daumanto „Laiškai mylimosioms“, atlasą „Pietų Lietuvos partizanų sritis. Dainavos ir Tauro apygardos“, kompaktines plokšteles „O taip norėjosi gyvent“ (partizanų ir tremtinių dainos), „Už laisvę, Tėvynę ir tave. Gražiausios partizanų dainos“.

Konsultuojantis su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru, buvo išleisti ir mokykloms perduoti plakatai, kuriuose įamžintas partizanų vadų atminimas, partizanų poetai. Vienas plakatas skirtas bunkerių temai. Kiti plakatai buvo skirti įvairioms sukaktims, iškilioms asmenybėms, reikšmingiems įvykiams paminėti, pvz., „Lietuvos partizanai – laisvės karžygiai“, „Netekčių statistika okupacijų metais“, „Adolfas Ramanauskas“ ir daug kitų.

Taip pat nupirkti ir mokykloms perduoti žemėlapiai „Lietuvos gyventojų tremties ir kalnimo vietos Sovietų Sąjungoje“. Galima teigti, kad nupirktos ir mokykloms perduotos reikšmingiausios knygos laisvės kovų tema, partizanų dainų įrašai, filmai. Tūkstančiai mokinių dalyvavo filmo „Nematomas frontas“ peržiūrose ir susitikimuose su filmo kūrėjais ir platintojais. Jaunimo žygiai partizanų kovų takais jau tapo reikšminga tradicija. Šie žygiai vyksta įvairiose partizanų apygardose.

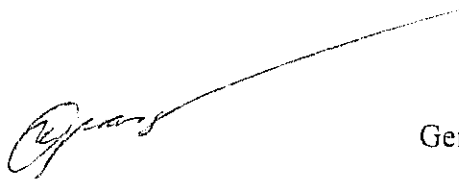
Turime pastebėti, kad laisvės kovų istorijos tema parašyta ir išleista šimtai mokslininkų, pačių partizanų, kitų laisvės kovų dalyvių parašytų straipsnių ir knygų, sukurta dešimtys dokumentinių filmų. Internete skelbiama šimtai jaunimo kolektyvų dainuojamų partizanų dainų ir dokumentinių filmų įrašų.

Jaunimas entuziastingai dalyvauja pilietiškumo ir patriotiškumo ugdymo projekte „Misija Sibiras“. Kiekvienais metais vyksta sąskrydis „Trakinių partizanai“, kuriame dalyvauja jaunieji šauliai, visuomeninių jaunimo organizacijų atstovai, mokiniai, studentai, laisvės kovų amžininkai bei dalyviai. Tarp šio tradicinio renginio organizatorių – mokytojai.

Informuojame, kad šiuo metu yra rengiamas pilietinio, lituanistinio, tautinio ugdymo tarpinstitucinis veiklos planas, kuriame bus numatytos papildomos priemonės stiprinti pilietinį, patriotinį, tautinį mokinių ugdymą.

Dėkojame už rūpinimąsi pasipriešinimo istorijos atminties išsaugojimu ir patriotiniu jaunuomenės ugdymu.

Švietimo ir mokslo viceministrė

Genoveita Krasauskienė